

Viorel Butnaru: Originea și evoluția proprietăților forestiere din România. Istoricul unor proprietăți forestiere din ținutul Bacăului. Editura PIM, Iași, 2025. 424 p. ISBN 978-606-13-9586-6

În data de 10 februarie 2026, în presa din România a apărut știrea că Romsilva a câștigat un proces privind 43.227 de hectare de pădure din județul Bacău, care vor rămâne ale statului, deși au fost revendicate în baza legii nr. 247/2005. Însă puține publicații au oferit informații și despre modul în care s-a ajuns la procesul respectiv, precum și despre actorii implicați în întregul demers juridic. Pentru cei interesați de istoricul pădurilor respective și de felul în care s-a ajuns la procesul la care face referire știrea menționată, le stă la dispoziție recenta apariție editorială semnată de Viorel Butnaru, inginer silvic implicat nemijlocit în aflarea adevărului pe baza documentelor istorice și în apărarea dreptății cu privire la retrocedarea acelor păduri și nu numai. Cartea este de mare actualitate și pentru faptul că – în conformitate cu informațiile publicate de Rise Project la data de 01.04.2026 – bătălia

dușă în justiție de către Paltin-Gheorghe Sturdza pentru preluarea, fie și pe bucăți, a acelei păduri încă nu s-a încheiat.

Prefațată de cunoscutul silvicultor dr. ing. Constantin Ciornei, specialist în domeniul protecției pădurilor, bun cunoscător al pădurilor băcăuane și un împătimit iubitor de pădure, lucrarea prezintă istoricul unor proprietăți forestiere din zona Bacăului, în contextul mai general al istoriei pădurilor din Principatele Române. Ea are două părți: prima (mai succintă) tratează, în trei capitole, originea și evoluția proprietăților forestiere la nivelul întregii țări, iar cea de a doua (substanțial mai amplă) abordează destul de detaliat evoluția situației proprietăților forestiere din ținutul Bacăului.

Capitolul 1 înfățișează originea proprietății forestiere înainte de întemeierea statelor feudale românești și, respectiv, de la întemeierea Principatelor Române până la sfârșitul domniilor fanariote în Moldova și Țara Românească, datele referitoare la regiunile din Transilvania (Transilvania propriu-zisă, Banat, Crișana și Maramureș) fiind prezentate separat. În capitolul 2 se analizează evoluția proprietăților forestiere în Principatele Române până la reformele lui Alexandru Ioan Cuza și de la reformele lui Cuza până la înfăptuirea Unirii din anul 1918, iar pentru Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș evoluția situației până în anul 1918. Perioada 1918-1949 este tratată la nivel național. De un interes aparte pentru această perioadă este procesul optanților unguri, prezentat succint în ceea ce privește modul de soluționare și contravaloarea despăgubirilor plătite de România pentru exproprierea suferite de optanți. Este de asemenea descrisă succint trecerea pădurilor în proprietatea statului și statistica fondului forestier, pe categorii de proprietari, în 1948. Pentru perioada după 1990 sunt menționate legile care au stat la baza ultimelor reforme agrare, soldate cu „abuzuri, atât față de retrocedarea terenurilor agricole, cât și față de cele forestiere”. Pentru o mai bună înțelegere a evoluției proprietăților forestiere, în capito-

lul 3 se prezintă cele două categorii de proprietari inițiali de moșii: răzeșii sau moșnenii și boierii. În partea a II-a a cărții, intitulată „Istoricul unor proprietăți forestiere din ținutul Bacăului”, se analizează mai întâi (în cap. 4) situația pădurilor aflate în proprietatea statului în perioada 1864-1949, apoi marile familii boierești și moșiile lor cu păduri (cap. 5) și, respectiv, micile familii boierești și moșiile lor cu păduri (cap. 6). În cazul multor moșii sunt menționate nu doar informații despre proprietari, ci și despre modul de gospodărire a pădurilor (regim, tratamente, vârsta exploatabilității etc.) și valorificarea resurselor forestiere ori de altă natură (de ex. petrol).

Lucrarea se caracterizează prin rigoare științifică, bazându-se pe date și informații din numeroase lucrări publicate, precum și din zeci de documente inedite aflate la Arhivele Naționale Istorice Centrale, documente menționate în capitolul Bibliografie și la care se face trimitere prin 354 de note de subsol. Textul este redactat într-un stil clar, cursiv și conține numeroase citate din documente vechi, cu limbajul caracteristic vremurilor în care au fost scrise, care adaugă un farmec suplimentar lucrării. Pentru o corectă înțelegere

a termenilor arhaici, în lucrare este inclusă o „Culegere de cuvinte vechi, întrebuințate în hotărnicia moșiilor și a pădurilor”, termeni preluați dintr-o lucrare omonimă, publicată de D.S. Drâmbă în anul 1913, în Revista Pădurilor. De asemenea, se prezintă o listă a unităților de măsură vechi și a echivalențelor acestora în sistemul metric actual.

Deși subiectul principal al lucrării îl reprezintă pădurea, autorul s-a aplecat cu mult interes și asupra istoriei familiilor boierești care au deținut aceste păduri de-a lungul timpului, creionând cu talent o imagine plină de viață a multor personaje reale, peste a căror amintire perioada comunistă făcuse să se aștearnă uitarea.

Prin bogăția și diversitatea datelor prezentate și prin acuratețea acestora, lucrarea se constituie într-o contribuție importantă la istoria actualizată a pădurilor din România, pe care o recomandăm cu căldură atât studenților și cercetătorilor din domeniul silvic, cât și publicului larg.

Nicolai Olenici